

การศึกษาการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์
โดยใช้คอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาว จันทิมา ปกครอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE INSTRUCTIONAL MANAGEMENT OF VISUAL ARTS STRANDS
IN ART SUBJECT AREA BY USING COMPUTER IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Juntima Pokkrong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Art Education

Department of Art, Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491173

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ด้านทัศนศิลป์โดยใช้คอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวจันทิมา ปกครอง

สาขาวิชา

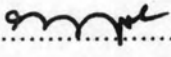
ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร

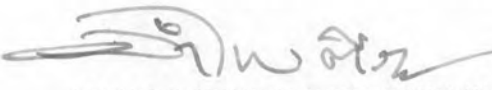

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปุณณรัตน์ พิชญไพบุลย์)

จันทิมา ปกครอง : การศึกษาการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์โดยใช้คอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF THE INSTRUCTIONAL MANAGEMENT OF VISUAL ARTS STRANDS IN ART SUBJECT AREA BY USING COMPUTER IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ. ที่ปรึกษา ผศ. ดร. อำไพ ตีรณสาร, 180 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 120 คน และผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนการสอนด้านทัศนศิลป์ และด้านคอมพิวเตอร์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยแบบสอบถามจากครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ พบว่า

1) ด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ข้อที่มีความเห็นด้วยมากที่สุด คือ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

2) ด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ ข้อที่มีความเห็นด้วยมากที่สุด คือ เป็นการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

3) ด้านองค์ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย 1. วัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาวิชา 3. วิธีการสอน 4. สื่อการสอน และ 5. การวัดและประเมินผล พบว่า มีความเห็นด้วยในระดับมาก ในทุกองค์ประกอบ

ผลการวิจัยแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

1) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้คอมพิวเตอร์ มีความตรงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ สามารถใช้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

3) ด้านองค์ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย 1. วัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาวิชา 3. วิธีการสอน 4. สื่อการสอน และ 5. การวัดและประเมินผล มีความเห็นว่าคอมพิวเตอร์สามารถนำมาใช้ได้ในทุกองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์

สรุปได้ว่ากลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่ม เห็นว่าการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์โดยใช้คอมพิวเตอร์ ในโรงเรียนประถมศึกษา สามารถนำมาใช้ได้อย่างครอบคลุมองค์ประกอบการเรียนการสอนทุกด้าน และเสนอว่าทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้สอนและการสนับสนุนจากโรงเรียนจึงจะสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาควิชา ..... ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา ..... ลายมือชื่อนิติติต

สาขาวิชา ..... ศิลปศึกษา ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา ..... 2549 .....

4783665827 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD : THE INSTRUCTIONAL MANAGEMENT / VISUAL ARTS STRANDS IN ART SUBJECT AREA / USING COMPUTER / ELEMENTARY SCHOOL

JUNTIMA POKKRONG : A STUDY OF THE INSTRUCTIONAL MANAGEMENT OF VISUAL ARTS STRANDS IN ART SUBJECT AREA BY USING COMPUTER IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. AMPAI TIRANASAR, Ph.D. , 180 pp.

The purpose of this research was to study the instructional management of Visual Arts Strands in Art Subject Area by using computer in elementary schools under Bangkok Metropolitan Administration. The sample groups composed of 120 visual art teachers in elementary schools and 10 visual art educators and computer experts. The instruments included the questionnaire and the interview. The data were analyzed by means of percentage, the mean score, and the standard deviation.

The results from the questionnaire are as follows :

1) Based on the 2001 Basic Education Curriculum : the art teachers showed the highest agreement that the curriculum encouraged students to develop life-long learning by applying the student-centered approach to develop the individuals in according to their potentials.

2) For the Visual Arts Strands in Art Subject Area : the art teachers showed the highest agreement that the visual art education by using computer encouraged students to produce art works from their imagination.

3) For elements of the instructional management in art education including : 1. the objectives 2. the content 3. the teaching method 4. teaching media and 5. evaluation. It was found that the art teachers showed the highest agreement in all elements.

The results from the interviews were as follows :

1) The instructional management of based on the 2001 Basic Education Curriculum, the use of computer proved to be satisfactory and matched with the curriculum.

2) The instructional management of Visual Arts Strands in Art Subject Area, the computer could be used in all learning standards in art education.

3) For elements of the instructional management in art education including: 1. the objectives 2. the content 3. the teaching method 4. teaching media and 5. evaluation. It was suggested that the use of computer can be applied to all elements in visual art education.

In conclusion, all the sample groups agreed upon the instructional management of the Visual Arts Strands in Art Subject Area by using computer to all aspects of teaching art. They suggested that it would depend upon the instructors' potential and the schools' support.

Department Art, Music and Dance Education ..... Student's signature *Justinna*
Field of study Art Education ..... Advisor's signature *Ampaid*
Academic year 2006 .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ แนวทางในการทำวิจัย ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้เกียรติในฐานะเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสัมภาษณ์และคุณครูศิลปศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ขอขอบคุณ คุณวันทนา สายยูเซตต์ ในการให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เสมอมา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประจำคณะครุศาสตร์ และหอสมุดกลาง ที่ให้บริการในการค้นคว้าข้อมูลในการทำวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย ในการให้ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิต

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ในการให้การสนับสนุนเงินทุน เอาใจใส่ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ และพี่ๆ และเพื่อนๆ ภาควิชาศิลปศึกษา และภายนอกสถาบัน และบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึง ในความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ให้สำเร็จไปได้ด้วยดี

จันทิมา ปกครอง

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....๖
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....๖
 กิตติกรรมประกาศ.....๗
 สารบัญ.....๗
 สารบัญตาราง.....๘

บทที่

1 บทนำ.....1
 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1
 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....8
 1.3 คำจำกัดความในการวิจัย.....8
 1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....8
 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....8

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....10
 2.1 การจัดศึกษาในระดับประถมศึกษา.....10
 2.1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....10
 2.1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....14
 2.2 การเรียนการสอนวิชาศิลปะระดับประถมศึกษา.....19
 2.3 องค์ประกอบการเรียนการสอน.....21
 2.3.1 ด้านวัตถุประสงค์.....27
 2.3.2 ด้านเนื้อหาวิชา..... 30
 2.3.3 ด้านวิธีการสอน..... 33
 2.3.4 ด้านสื่อการสอน..... 37
 2.3.5 การวัดและประเมินผล..... 40
 2.4 การเรียนการสอน ระดับประถมศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์..... 44
 2.5 การเรียนการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์..... 63

บทที่

หน้า

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง(ต่อ)	
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	75
6.1 งานวิจัยในประเทศ.....	75
6.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	80
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	84
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	84
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
6. การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะด้านทัศนศิลป์.....	91
1.1 สถานภาพทั่วไป.....	91
1.2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะด้านทัศนศิลป์โดยใช้คอมพิวเตอร์.....	98
1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	106
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์	107
2.1 สถานภาพทั่วไป.....	107
2.2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้อิทธิพล ด้านทัศนศิลป์ โดยใช้คอมพิวเตอร์.....	110
2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	117

บทที่	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	119
3.1 สรุปผลการวิจัย.....	120
3.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	128
3.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	144
รายการอ้างอิง.....	145
ภาคผนวก.....	155
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	156
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในงานวิจัย.....	158
ภาคผนวก ค. รายชื่อโรงเรียนที่ทำการเก็บข้อมูล.....	160
ภาคผนวก ง. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	166
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	180

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของครูเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป..... 91
2	ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับความรู้และทักษะ ของครูในการใช้คอมพิวเตอร์ด้านต่างๆ..... 96
3	ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของครู เกี่ยวกับความคิดเห็น..... 99
4	ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของครู เกี่ยวกับภาพรวมของความคิดเห็น..... 105
5	ตารางที่ 5 ความถี่และร้อยละของครู เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 106
6	ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป..... 107
7	ตารางที่ 7 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ด้านทัศนศิลป์โดยใช้คอมพิวเตอร์..... 110
8	ตารางที่ 8 ความถี่และร้อยละความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้านทัศนศิลป์ โดยใช้คอมพิวเตอร์..... 111
9	ตารางที่ 9 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนการสอน ด้านวัตถุประสงค์..... 112
10	ตารางที่ 10 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชา..... 113
11	ตารางที่ 11 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการเรียนการสอน..... 114
12	ตารางที่ 12 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน..... 115
13	ตารางที่ 13 ความถี่และร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล..... 116
14	ตารางที่ 14 ความถี่และร้อยละเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ..... 117